

MEMO

Onderwerp:	Analyse directeur ODG a.i.
Opsteller:	Dhr. H.P. Bakker
Datum:	29 oktober 2017

In de Najaarsrapportage 2017 hebben we het tekort over 2017 geraamd op rond 0,45 ME. Dit is ruim 0,3 ME meer dan in de Voorjaarsrapportage 2017 werd voorzien. De oorzaken zijn daar beschreven. Als dit ten laste van de reserve zou worden gebracht, zakt deze in 2018 onder het voorgeschreven en afgesproken niveau. Ook hebben we met u eerder de uitkomsten van de Quick scan van het LOS (leefomgevingssysteem) door M&I-partners gedeeld (bijlage 1). Deze scan is uitgevoerd in opdracht van de omgevingsdienst van Drenthe en Groningen. De adviezen –die bij dit voorstel zijn gevoegd– kunnen als volgt worden samengevat:

- ga door op de ingeslagen weg en met deze leverancier; maak contractonderdelen bespreekbaar;
- grote afstand tussen gebruikers en de projectorganisatie; informatie-uitwisseling onvoldoende;
- impact op organisatie niet gezien; taakstellingen belemmeren verandering;
- het beheer moet, samen met RUDD, geprofessionaliseerd worden, voor verlaging kwetsbaarheid;
- maak een inhaalslag met training en scholing voor gebruikers van diensten en opdrachtgevers.

Deze “herimplementatie” kost beide diensten samen rond 1,2 ME. Wij stellen u voor om bij de resultaatbestemming 2017 de deelnemersbijdragen met maximaal € 300.000 te verhogen ter dekking van het negatieve resultaat. Daarnaast stellen wij voor om in 2018 de deelnemersbijdragen, via een begrotingswijziging 2018, eenmalig te verhogen met € 600.000 ter dekking van de kosten LOS. Dit leidt tot een totaalberekening die in bijlage 2 is opgenomen.

Hiermee bereiken we dat de algemene reserve op peil blijft en ook dat we, gelijk op met de omgevingsdienst van Drenthe, door kunnen gaan met het gebruik van LOS, met name de verbeteringen daaraan plus de noodzakelijke training en scholing.

Dit laatst genoemde punt was ook onderdeel van de analyse en aanbevelingen van de directeur a.i., H.P. Bakker, die sinds 14 augustus 2017 met de leiding van de ODG is belast. Hij heeft die op 31 oktober jl. met u gedeeld. Wij kunnen ons hierin herkennen en we vatten die hier kort samen, ook ten behoeve van uw raden / staten.

a. De ODG verricht relatief overzichtelijk uitvoerend werk; algemeen bestaat over de kwaliteit hierover bij de besturen van provincie en gemeenten geen ontevredenheid. Dit geldt wel op onderdelen voor de omvang, en vooral voor de schil eromheen, de verantwoording, of in het algemeen de producten die via de overhead worden geleverd.

b. Het verloop in het leidinggevend echelon is zeer groot geweest; en nog is er sprake van vier vacatures, waarvoor de werving loopt.

c. De jaren vanaf de oprichting in 2013 zijn onvoldoende benut voor het inslijpen van gewoontes, het banen van (werk)paden en werkprocessen, maar ook voor het bestuurlijk doordenken van een

evenwichtig takenpakket voor de ODG. Hierdoor ontstond een cafeteria-model met vier pakketten. Per 01.01.2018 zal het pakket APV en bijzondere wetten niet meer geleverd worden. De andere pakketten (basis, milieu en bouw c.a.) zijn robuust. De nieuwe Omgevingswet (beoogde invoering in 2021) zal naar verwachting hieraan een impuls geven door meer sturing vanuit Den Haag op de inhoud van het werk, op de digitalisering en via geld.

d. LOS is begin 2017 zonder veel sturing (met als gevolg dat standaardisatie onvoldoende benut is en mogelijk onvoldoende kwaliteit in de data wordt verkregen) en zonder veel training ingevoerd. Door sommigen werd het LOS als oplossing van de problemen gezien. De normale volgorde is doordenking en ordening van de werkprocessen en dan kan automatisering een goed hulpmiddel zijn. Overigens waren / zijn ook het inrichtingenbestand en het archiefbeheer, waarvoor deelnemers primair verantwoordelijk zijn, niet volledig.

e. De optelsom van opdrachten, taakstellingen (bij primair proces en bij overhead) en vragen was / is teveel. In 2017 moest bovendien veel aandacht worden gegeven aan verschillende rapporten en onderzoeken. Samen met het hoge ziekteverzuim (tot boven de 10% in de eerste maanden van dit jaar – na de zomervakantie gezakt tot rond 4%) was de factor “improductief” hoog.

f. Externe factoren zijn ook van invloed geweest. In 2019 zijn er geen 23, maar nog 12 gemeenten; dit jaar dienden de businesscases voor de vorming van de gemeenten Midden Groningen en Westerwolde te worden uitgewerkt. Voor de eerste gemeente neemt het werk toe en in het tweede geval af. In 2018 volgen de gemeenten Westerkwartier, Het Hogeland en Groningen. Deze ontwikkelingen hebben forse consequenties voor werk, personeelsbeleid, ICT en geld.

Tenslotte heeft de wetgever het werkingsgebied voor de zgn. BRZO bedrijven uitgebreid met Drenthe en Friesland; voor de uitvoering van de hierbij horende taken is de ODG aangewezen. Met de drie provinciebesturen en de twee andere omgevingsdiensten worden, met inachtneming van de zgn. Noordelijke Maat en het rapport van de Noordelijke Rekenkamer, hierover afspraken gemaakt.

g. Er zal nu moeten worden geconcentreerd en gefaseerd: investeren in te banen paden, in het MT als spil van de organisatie en als voorbeeld voor teams en medewerkers, naar het personeel / OR als het gaat om betrouwbaarheid, helderheid, communicatie en rechtspositie (waaronder de balans tussen vaste dienst en inhuur), in LOS als betrouwbaar middel om mee te werken en om te kunnen verantwoorden.

Hierin past geen verhuizing (huurtermijn is geflexibiliseerd, onderhandelingen met verhuurder lopen), en ook geen output-financiering (zeer kwetsbaar en kostbaar), zeker niet per januari 2019.

Een dergelijke wijze van financiering komt eerst in beeld, als er duidelijkheid is over de producten of pakketten alsook over kengetallen; en de laatste komen nog niet van zelf en volkomen betrouwbaar uit LOS.

h. In 2018 zal nader worden gezien of inkomsten en verwacht werk in evenwicht zijn. Eerdere taakstellingen zijn niet onderbouwd, maar ook het tegendeel kon niet worden aangetoond. De onderbouwing voor opdrachten, formatie en geld moet volgend jaar gereed zijn: met behulp van de gegevens uit LOS, maar ook via benchmarking met andere omgevingsdiensten.

Om deze aanpak zonder vertraging mogelijk te maken, waar het gaat om LOS samen met de omgevingsdienst Drenthe, verzoeken we u akkoord te gaan met de beschikbaarstelling van 0,9 ME incidenteel. Dit is ook gedeeltelijk ter dekking van het verwachte tekort, om hiermee te voorkomen dat de reserve in 2018 zal moeten worden aangevuld. Beide zaken zullen zal dan worden verantwoord in de rekening 2017 van de ODG. U kunt intussen dit voorstel voorleggen aan uw raad/staten.

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor te besluiten:

1. In te stemmen met het voorstel om bij de resultaatbestemming 2017 de deelnemersbijdragen met maximaal € 300.000 te verhogen ter dekking van het negatieve resultaat.
2. In te stemmen met het voorstel om in 2018 de deelnemersbijdragen, via een begrotingswijziging 2018, eenmalig te verhogen met € 600.000 ter dekking van de kosten LOS.

Bijlage 1. Quick scan M&I (separaat toegevoegd)

Bijlage 2.

Hieronder vindt u een overzicht van de consequenties van besluit 1 en 2.

		tekort Njn 2017			kn LOS	Totale
	2017	300.000		2018	600.000	verhoging
Provincie	46,85%	140.549		48,29%	289.749	430.298
Bedum	0,21%	618		0,21%	1.273	1.891
De Marne	4,05%	12.148		3,04%	18.210	30.358
Winsum	0,14%	412		0,14%	849	1.261
Groote gast	0,27%	824		0,28%	1.698	2.522
Leek	3,16%	9.472		3,25%	19.526	28.998
Marum	0,31%	927		0,32%	1.910	2.837
Zuidhorn	1,64%	4.921		1,69%	10.145	15.066
Groningen / Ten Boer	3,71%	11.119		3,82%	22.922	34.041
Ten Boer	0,00%	0		0,00%	0	0
Haren	0,34%	1.030		0,35%	2.122	3.152
Delfzijl	1,01%	3.027		1,04%	6.240	9.267
Eemsmond	0,42%	1.256		0,43%	2.589	3.845
Appingedam	0,37%	1.112		0,38%	2.292	3.404
Loppersum	0,40%	1.194		0,41%	2.462	3.656
Bellingwedde	2,06%	6.177		0,00%	0	6.177
Stadskanaal	8,99%	26.973		8,56%	51.362	78.335
Vlagtwedde	4,74%	14.207		0,00%	0	14.207
			Westerwolde	3,18%	19.102	19.102
Slochteren	0,67%	2.018		0,00%	0	2.018
Menterwolde	3,23%	9.677		0,00%	0	9.677
Hoogezand	11,41%	34.221		0,00%	0	34.221
			Midden Groningen	18,37%	110.195	110.195
Veendam	2,90%	8.710		2,99%	17.955	26.665
Pekela	1,46%	4.365		1,50%	8.999	13.364
Oldambt	1,68%	5.045		1,73%	10.400	15.444
Totaal	100,00%	300.000		100,00%	600.000	900.000

Toelichting berekening

- Het tekort van € 300.000 bij de najaarsnota 2017 is verdeeld op basis van de historische verdeelsleutel overige kosten. Basis: ingebrachte fte's bij de oprichting van de ODG in 2013.
- De LOS kosten voor het jaar 2018 van € 600.000 zijn verdeeld op basis van de historische verdeelsleutel overige kosten gecorrigeerd met:
 - 1. BC Milieu en WABO taken: Westerwolde (-4,4 fte) en Slochteren (+4,46 fte);
 - 2. BC APV (-4,41 fte): Stadskanaal (-1,0 fte), Midden Groningen (-0,8 fte), De Marne (-1,61 fte), Westerwolde (-1 fte). In het AB van 1 december 2017 vindt definitieve besluitvorming over de business cases plaats.
- In het overzicht zijn de gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde alleen apart vermeld in 2017. Dit geldt ook voor de gemeenten Slochteren, Menterwolde, Hogeveen.
- In 2018 zijn de "nieuwe gemeenten" Westerwolde en Midden Groningen meegenomen.

